



Zoekend evenwicht

Kris Stas



Pasklare antwoorden?

- Reflecties
- Overwegingen
- Pleidooi voor professionele moed



Debat maatschappelijke noodzaak

- Maatschappelijke context
- Plaats van hulpverlening, welzijnswerk onder druk
- Discours over sociaal werk



Beroepsgeheim

- **Onder druk**
- **Aansprakelijkheidsdiscours**
- **"Door mijn schuld"**



Wat hebben we te doen?

- **We zijn 'in-volved'**
- **Relatie aangaan**
- **Essentie van ons vak**



welzijnswerk

- **Bewustzijn van onze doelstelling**
- **Opdracht**
- **Mandaat**



opdracht

- Bepaalt de bril waarmee we naar verontrusting kijken
- Zal je handelen mee sturen
- Intersectoraal spreken is toetssteen



Opmaak van kaders als richtsnoer

- Met oog voor unieke
- Met oog voor specifieke elementen
- Wring de casus niet in het kader



Meisjes van vijftien

- Casus 1
- Casus 2



Evenwichtsoefening

- **Verantwoordelijkheid oppakken**
- **Verantwoordelijkheid laten**



Spanningsveld

- **Individuele belang (en vrijheid)**
- **Algemeen belang**
- **afweging**



Wikken en wegen

- **'Met wikken en wegen wordt veel tijd verscheten, maar wie het niet en doet,**
- **Komt in de petoet'**
- **Weloverwogen beslissingen nemen**



De relatie cliënt centraal

Dialogoog als uitgangsprincipe
Geef woorden aan verontrusting
Spreek met en niet over (tenzij anoniem consult)



De werker in het vizier

- **Wat doet dit met jou?**
- **Wie ondersteunt jou?**
- **Waar zit je vrees?**



Deugden (Becker en Van Tongeren)

- **Moed : vrees overwinnen negatieve reactie**
- **Verstandigheid : hoe en wanneer iemand aanspreken?**



Werken met grenzen

- Durf om eventueel conflict aan te gaan
- Waarom? omdat je cliënt(system) ertoe doet!!!!!!



Vanuit je gezag als professional

- Is tegensprekelijke macht (Verbruggen en collega's)
- Deze tegenstellingen evenwaardig op tafel



Gezag

- "Het gaat niet over hebben
- Hooguit over krijgen
- Niet over vasthouden
- Maar over loslaten en lang kijken"
- (H. De Coninck)



Ingrijpen

- "Sociaal werk grijpt in het leven van mensen in vanuit zorg" (Verbruggen ea, Alert)
- Geen indek reflex
- Maar zorg om kwaliteit van zorg



Hulpverlener

- In eer
- En geweten (morele component)



Voortdurend zoeken

- Inhoudsniveau
- Betrekkingsniveau (systeemtheorie)
- Zit ik op het goede spoor?
- Voortdurend bijsturen



Zoeken

- **Bedoeling en effectniveau (zowel cliënten als hulpverleners)**
- **Timing in het hulpverleningsproces**



Belang van beroepsgeheim

- **Afwegen**
- **Transparante uitgangshouding**
- **Vergroot de betrouwbaarheid**
- **Bijdrage aan herstel van vertrouwen**



Beroepsgeheim

- **Kern van het vak (Verbruggen ea, alert)**
- **Hele verantwoordelijkheid (Vlastrov)**
- **Nodigt uit tot spreken aan cliëntzijde**



Verontrusting vraagt hulpverlener in kracht

- Onderken angst en twijfel
- Angst belemmert helder denken
- Angst is slechte raadgever
- Vraagt om ondersteuning



Centrale vraag

- Wat maakt mij beter geplaatst dan de cliënt
- Om info aan te leveren over die cliënt?



Morele component van ons vak

- Ons beroep 'goed' doen
- Niet enkel regelgeving
- Methodieken , technieken
- Ook moreel verantwoord handelen



Moreel dilemma of vraagstuk

- Wanneer je aan het welzijn , de belangen van mensen raakt
- Geen eenduidig antwoord



Moreel dilemma

- 'Goed' versus 'goed' dilemma
- Meerdere valabele alternatieven
- Kwestie van verantwoorde keuze te maken



Welzijnswerk en dilemma's

- Zorgvuldige afweging
- Argumenten
- Navolgbaarheid
- Standvastigheid



Dilemma afweging

- Doel:
- Welzijn maximaliseren
- Morele kosten zo klein mogelijk



Verantwoord handelen

- Vraagt om reflectie
- Collegiaal beraad
- Consult (anoniem)



Voorbeelden

- "Zijn de handkarren van het oordeel"
- (Kant)
- casus



Stappenplan: stap 1

- Vraag formuleren
- Actiegerichte vraag
- Behoor IK te doen
- Of behoor IK te laten
- Vraagt tijd en overweging
- Scherpe vraag



Werkvraag

- Verduidelijkende vragen
- Opschorting van het oordeel!!!!



Stap 2

- Belanghebbenden in kaart
- Concretiseer



Stap 3 regels, voorschriften, codes etc

- Later ingevoegd
- Ondersteunt opzoeken
- Toetssteen
- Richtsnoer
- Concretiseer



Stap 4 Argumenten

- Pro
- Contra
- Zorgvuldigheid
- Hou rekening met alle belanghebbenden



Stap 5 Conclusie

- Doorslaggevend argument voor aanbrenger?
- Geen optelsom!



Stap 6 Doe ik het ook?

- Realistisch?
- Durf, Kan ik uitvoeren?
- Vraag anders formuleren?
- Verplaatsingsbeginsel: andere tafel



Übung macht dem meister

- Casusgericht werken
- Vergroot betrokkenheid deelnemers



Mores prudentie

- Op teamniveau
- Op organisatieniveau
- Uitgangspunten distilleren
- Die morele oordeelsvorming steunen



Beleid rond verantwoord handelen

- Regelgeving (beroepsgeheim, schuldig verzuim etc)
- (gedrags)Codes
- Procedures (integriteit)
- Beleid op organisatieniveau


